

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Utrechts Communicatie Onderzoek (UCO)

17 oktober 2011

Review 1: K. Ritzen, F. Spreuwenberg, K. Sensus

Review 2: M. Jungen

Invoer; E. van Engelen

1 *Algemene gegevens*

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Hoofd / hals Overig, ongespecificeerd
Aandoening (ICD)	Zenuwstelsel en zintuigen (CVA, Traumatisch hersenletsel)
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Communicatie, Stem en spraakfuncties

- *Korte beschrijving* → De UCO is een observatie-instrument dat gebruikt kan worden om in de acute fase na een beroerte op een snelle en eenvoudige manier een algemene indruk te verkrijgen van de communicatieve vaardigheden, zowel verbaal als non-verbaal, van iemand met afasie. Op basis van deze informatie kan de therapeut een gericht communicatieadvies geven aan de omgeving, met daarin concrete adviezen waarop de communicatie met de afasiepatiënt het beste kan plaatsvinden.^{1,2}
- *Doelgroep* → afasiepatiënten
- *Auteur:*
  - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Pijfers L, Vries de LA, Messing-Peterson H. Werkgroep Stichting Afasie Utrecht en Stichting Afasie Nederland (1982)¹
  - ✓ *Laatste versie* → ongewijzigde herdruk. Pragma (1990)

2 *Doel van het meetinstrument*

- *Inventariserend*

3 *Soort/ Vorm van het meetinstrument*

- *Observatielijst*
- *Opbouw observatielijst* →
  - Begrip nonverbale communicatiemiddelen: gebaren, plaatjes, wijzen
  - begrip verbale communicatiemiddelen: gesproken woorden en zinnen, geschreven woorden en zinnen
  - productie nonverbale communicatiemiddelen: grootte aangeven, gebaren
  - productie verbale communicatiemiddelen: mondeling benoemen, zinnen uiten, schriftelijk benoemen
  - spontane communicatie: een inventarisatie van het gebruik van de verschillende communicatiemiddelen door de patiënt tijdens een spontaan gesprek, met een beoordeling van het aandeel van de patiënte aan dit gesprek
- *Meetniveau* → per item: wijze van score (0 – 1 – 2) ordinaal meetniveau
  - 0 = geen reactie of reactie is geheel niet van toepassing
  - 1 = bij herhaling van de vraag of uitlokken van het antwoord door de therapeut, duidelijke poging van de patiënt
  - 2 = goed antwoordbij voorbeelditems indien nodig: d = met demonstratie ¹

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → Pragma³
Slakkenstraat 58
6431 NJ Hoensbroek
Tel.: (045)522 84 59
Fax: (045)522 30 29
pragma@home.nl
http://pragmaprojects.com/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=15
- *Geschatte kosten* → UCO handleiding, testmateriaal en scoreformulier in A4 ringband: 24,00 euro. Verzendkosten binnen Nederland, bij 1 exemplaar 8,50 euro. Totaal: 32,50 euro
Opgevraagd 10 oktober 2011.
- *Copyright* → ja

5 *Methodologische kwaliteit*

Het Utrechtse Communicatie Onderzoek is geen test in de strikte zin van het woord, maar een observatie-instrument. De afname van het onderzoek is dan ook niet gestandaardiseerd, en er is geen normering.¹

- **Interne consistentie**

- **Reproduceerbaarheid**

- ✓ *Betrouwbaarheid (reliability)* → n.v.t.

- ✓ *Overeenkomst (agreement)* → n.v.t.

- **Validiteit**

- ✓ *Content validity* → n.v.t.

- ✓ *Construct validity* →

De Spontane Communicatieschaal van het UCO is vergeleken met een andere, gestandaardiseerde communicatie maat: de communicatieve gedragschaal binnen het onderdeel spontane taal van de Akense Afasietest (AAT).²

Tabel 2: Correlatie tussen de UCO-SC en de onderdelen van de AAT²

	r	p	% Verklaarde variantie
ST comm. taalgedrag	0,83	.000	69
ST articulatie	0,62	.000	38
ST autom. taal	0,58	.000	33
ST semantische str.	0,84	.000	72
ST fonematische str.	0,69	.000	48
ST syntactische str.	0,82	.000	67
Token Test	-0,67	.000	44
Naspreken3	0,57	.000	33
Naspreken5	0,69	.000	47
Schrijftaal2	0,54	.000	29
Benoemen1	0,69	.000	48
Benoemen3	0,80	.000	64
Taalbegrip2	0,42	.006	17
Taalbegrip3	0,34	.030	12

- ✓ *Criterion validity* → n.v.t.

- **Responsiviteit / longitudinale validiteit** → n.v.t.

6 **Hanteerbaarheid/ Feasibility**

- *Taal* → Nederlands
- *Benodigdheden* → De handleiding, het testmateriaal (54 plaatsjes en 21 woordkaartjes), een scoreformulier, pen en papier.³
- *Randvoorwaarden* → De afname moet ontspannen en natuurlijk verlopen. Houd rekening met een eventuele hemianopsie of visuele halfzijdige agnosie.¹
- *Benodigde tijd* → Tussen de 30 en 45 minuten. Eventueel kan het onderzoek ook in twee gedeelten afgenomen worden.¹
- *Gebruikershandleiding* → ja, beperkt. Verkrijgbaar bij Pragma pragma@home.nl

7   *Normgegevens*

- *Uitkomstklassen en normgegevens* → n.v.t.

8   *Overige gegevens*

- Als de meeste items gescoord worden op 0 of 1 is er sprake van onvoldoende communicatie. Aan de hand van de letterlijk opgeschreven antwoorden, kan de therapeut een eerste indruk krijgen van de soort afasie.

9   *Literatuurlijst*

1. Pijfers L, Vries de LA, Messing-Peterson H. Het Utrechtse Communicatie Onderzoek. Westervoort: 1985.
2. Back FZ, Post MWM, Velden van der H, Schepers VPM, Visser-Meily JMA. De Spontane Communicatieschaal van het Utrechts Communicatie Onderzoek: Een valide screener van communicatieve vaardigheden. Revalidata 2006; 28 (133): 5-8.
3. Pragma.UCO [geraadpleegd 2011 oktober 10]. Available from http://pragmaprojects.com/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=15